

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 3992/2018
31.08.2018 .године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Биљане Драгојевић, председника већа, Весне Субић и Слађане Накић Момировић, чланова већа, у парници тужиле мал. АА, чија је законска заступница – мајка ББ, обе из ..., ..., коју заступа пуномоћник Душанка Јовановић Шуњара, адвокат из ..., против туженог ВВ из ..., кога заступа пуномоћник Добрица Левић, адвокат из ..., ради измене одлуке о висини издржавања по тужби и измене одлуке о вршењу родитељског права по противтужби, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 762/17 од 18.01.2018. године, у седници већа одржаној дана 31.08.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж2 762/17 од 18.01.2018. године у делу става првог изреке и пресуда Другог основног суда у Београду П2 5637/12 од 04.09.2017. године у ставу другом и четвртном изреке, тако што се:

а) **ОБАВЕЗУЈЕ** тужени ВВ из ..., да на име свог дела доприноса за издржавање мал. тужиле АА из ..., ..., плаћа месечни износ од 60.000,00 динара сваког првог до петог у месецу за текући месец почев од 24.11.2012. године, као дана подношења тужбе па до 04.09.2017. године, као дана пресуђења, у ком делу се мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 бр. 3339/10 од 01.12.2010. године у ставовима трећем и четвртном изреке.

б) **ОДБИЈА, КАО НЕОСНОВАН**, тужбени захтев мал. тужиле-противтужене за веће тражење од досуђеног до износа од 80.000,00 динара, за период од дана подношења тужбе до пресуђења.

У преосталом делу ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Београду Гж2 762/17 од 18.01.2018. године се **ОДБИЈА**, као **НЕОСНОВАНА**.

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев туженог за трошкове ревизијског поступка .

Образложење

Пресудом Другог основног суда у Београду П2 -5637/12 од 04.09.2017. године, ставом првим изреке, уређен је начин одржавања личних односа између мал. тужиље противтужене АА из ..., ... и туженог-противтужиоца ВВ из ..., тако што ће се виђање одвијати један викенд у два месеца, од петка до недеље, десет дана током летњег распуста и седам дана током зимског распуста. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев мал. тужиље-противтужене па је обавезан тужени, да на име свог дела доприноса за издржавање мал. тужиље плаћа месечни износ од 80.000,00 динара сваког првог до петог у месецу за текући месец, почев од 24.11.2012. године као дана подношења тужбе, па убудуће док за то постоје законски услови или се обавеза не измени другом судском одлуком, на рачун законске заступнице мал. детета мајке ББ из ..., ..., с тим што ће доспеле а заостале рате платити одједном, у року од 15 дана од пријема писаног отправака пресуде. Ставом трећим изреке одбијен је тужбени захтев мал. тужиље у делу од досуђених 80.000,00 динара до тражених 120.000,00 динара, као неоснован. Ставом четвртим изреке одлучено је да се овом пресудом мења пресуда Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године у ставовима 3. и 4. изреке пресуде, док у осталом делу остаје неизмењена. Ставом петим изреке одбијен је противтужбени захтев туженог којим је тражио да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године у ставовима 2. 3. и 4. изреке и да се мал. АА повери оцу ВВ на самостално вршење родитељског права, уреди начин одржавања личних односа између мал. АА и мајке ББ и то да се виђање одвија сваког другог викенда и сваки други државни и верски празник, те половину зимског и летњег распуста и да се обавезе ББ да на име доприноса за издржавање мал. АА плаћа износ од 30.000,00 динара месечно почев од дана доношења пресуде па убудуће, док за то постоје законски услови или док ова пресуда не буде измењена другом судском одлуком и то сваког првог до петог у месецу за текући месец, на руке законског заступника мал. детета, оца ВВ, као неоснован. Ставом шестим изреке одбијен је евентуални противтужбени захтев којим је тражено да суд обавезе туженог да на име доприноса за издржавање мал. АА плаћа месечно износ од 15.000,00 динара, почев од дана доношења пресуде па убудуће, док за то постоје законски услови или ова пресуда не буде измењена другом судском одлуком, и то сваког првог до петог у месецу за текући месец, на руке законске заступнице мал. детета мајке ББ и да се измени пресуда Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године у ставу 4. изреке, као неоснован. Ставом седмим изреке одбијен је предлог туженог којим је тражио да суд донесе привремену меру и обавезе туженог да на име доприноса за издржавање мал. АА плаћа износ од 15.000,00 динара месечно, почев од дана доношења привремене мере па до правноснажног окончања овог поступка, и то сваког првог до петог у месецу за текући месец, на руке законске заступнице мал. детета мајке ББ као неоснован. Ставом осмим изреке обавезан је тужени да мал. тужиљи-противтуженој на име трошкова овог поступка плати износ од 211.500,00 динара, са законском затезном каматом почев од дана доношења пресуде 04.09.2017. године па до исплате, у року од 15 дана од дана пријема преписа пресуде. Ставом деветим изреке одбијен је захтев мал. тужиље за накнаду трошкова поступка и то од досуђених 211.500,00 динара до тражених 234.750,00 динара, као неоснован.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж2 762/17 од 18.01.2018. године, ставом првим изреке, потврђена је првостепена пресуда у ставовима првом, другом, четвртном, петом, шестом, седмом и осмом изреке и у том делу је жалба туженог одбијена, као неоснована. Ставом другим изреке одбачена је, као недозвољена жалба туженог изјављена против ставова трећег и деветог изреке првостепене пресуде. Ставом трећим изреке одбијени су захтеви тужиље и туженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања.

Мал. тужиља је поднела одговор на ревизију.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду применом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11...55/14), те је оценио да је ревизија туженог-противтужиоца делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. Битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. ЗПП, на коју се у наводима ревизије посебно указује, није прописана као ревизијски разлог, у смислу члана 407. став 1. тачка 2. истог Закона.

Према утврђеном чињеничном стању, пресудом Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године разведен је брак туженог и ББ, заједничко дете – АА рођена ... године поверена је на бригу, старање и васпитање мајци, која ће самостално вршити родитељско право, уређен је начин виђања детета са оцем на начин ближе наведен у изреци пресуде, те је обавезан тужени да на име свог доприноса за издржавање мал. ћерке плаћа месечни износ од 30.000,00 динара почев од 17.12.2010. године па убудуће, док за то постоје законски услови или док се ова пресуда не измени другом судском одлуком. У време доношења ове одлуке мал. тужиља је имала ... година и похађала је ... школу у ..., а сада је стара ... година и похађа ... школу (... разред ... школе) у Живи са мајком у стану који је мајчино власништво, површине 65м² у ... у Потребе мал. тужиље се односе на годишњу школарину, цену књига и школског прибора, приватних часова математике и словачког језика, храну, одећу, обућу и џепарац, као и трошкове летовања, у износима који су ближе утврђени у поступку. Она је корисник права на дечији додатак у износу од 20 евра.

Мајка мал.тужиље је, поред тога што је власник наведеног стана у ..., власник стана и у ..., који не издаје у закуп, већ у том стану живи њена пријатељица која плаћа режијске трошкове. У периоду од 28.02.2012. године до 28.02.2013. године остваривала је просечну месечну зараду у износу од око 15.000,00 динара. Тренутно је незапослена, обавља привремене и повремене послове од којих месечно заради износ од 140 евра, али јој новчану помоћ пружају отац и брат. Такође, она је власник шуме од које остварује годишњи

приход од 800 до 1.500 евра, а поседује уштеђевину и наслеђе од мајке које користи када јој је потребно.

Тужени је власник фирме која се бави ревизијом (Привредно друштво „ВВ“ које је променило пословно име у „ДД“). Привредно друштво „ВВ“ је туженом исплатило дивиденду за 2008. годину, као и зараду и удео у добити за 2011-2013. годину у износима ближе наведеним у побијаној пресуди. Овом привредном друштву тужени је позајмио 3.000.000,00 динара своје уштеђевине који износ му друштво враћа у зависности од остварених прихода и од потреба његове породице. Тужени оставарује просечну нето зараду према потврдама наведених привредних друштава у износу од око 27.000,00 динара. Власник је куће површине 350 м² у насељу ... у ... у коме живи са породицом-супругом и двоје малолетне деце – сином ЂЂ рођеним ... године и ћерком ЕЕ рођеном ... године. Непокретности – станове који се налазе у ... и у улици ... у ... тужени је уложио у дрштво „ЖЖ“. Ова фирма има апартмане на ... Мал. ЂЂ иде у приватни вртић за који се месечно плаћа 30.000,00 динара, иде код логопеда три пута недељно и за то тужени-противтужилац издваја 3.900,00 динара недељно, док мал. ЕЕ има здравствених проблема због којих фактички живи на апартима, а за њено лечење у земљи и иностранству тужени издваја 34.000,00 динара месечно с тим што је 2014. године за одлазак у ..., ради успостављања дијагнозе платио 30.000,00 евра, а за апарат за дисање и осталу опрему издвојио је 15.000 евра. Његова супруга је запослена и остварује зараду око 55.000,00 динара месечно. Остале потребе туженог су утврђене у поступку, у износима ближе наведеним у првостепеној пресуди. Тужени сматра да је мал. тужиљи за задовољавање њених потреба довољан износ од 10.000 евра на годишњем нивоу.

Према налазу и мишљењу Градског центра за социјални рад – Одељење ... који представља синтетизовано мишљење Центра за социјални рад у ... и Градског центра за социјални рад ..., у најбољем интересу малолетног детета је да буде поверено на самостално вршење родитељског права мајци, односно нема елемената за евентуалну измену одлуке о вршењу родитељског права, а начин одржавања личних односа малолетне АА са оцем треба да се одвија тако што ће се виђати по један викенд у два месеца од петка до недеље, десет дана током летњег распуста и седам дана током зимског распуста.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање нижестепени судови су закључили да су се стекли услови за измену пресуде Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године у односу на начин одржавања личних односа малолетне тужиље и туженог као и допринос туженог за издржавање малолетне тужиље, те су прихватили синтетизовано мишљење Центра за социјални рад у ... где малолетна тужиља има пребивалиште и Градског центра за социјални рад ..., где је пребивалиште туженог, у погледу начина одржавања личних односа мал. тужиље и туженог. Такође, нижестепени судови су одбили противтужбени захтев туженог којим је тражио да се мал. тужиља повери њему на самостално вршење родитељског права и уреди начин одржавања односа мал. детета и мајке, те да се мајка обавезе да на име доприноса за издржавање мал. тужиље плаћа износ од 30.000,00 динара месечно почев од дана доношења пресуде па убудуће, као и евентуални противтужбени захтев којим је тужени

тражио да се висина доприноса за издржавање смањи на 15.000,00 динара месечно почев од доношења пресуде па убудуће.

Према оцени Врховног касационог суда правилно су нижестепени судови одлучили о вршењу родитељског права, као и о начину одржавања личних односа, мал. тужиле са оцем, овде туженим, а све имајући у виду утврђено чињенично стање на које је правилно примењено материјално право, и то одредбе Породичног закона ближе наведене у образложењима пресуда нижестепених судова. При томе, тужени у образложењу ревизије не указује посебно на погрешну примену материјалног права у односу на одлуку нижестепених судова о противтужбеном захтеву.

Неосновано се у ревизији указује да одлука о начину одржавања личних односа мал. тужиле и туженог није прецизно утврђена у погледу термина, места виђања, начина и места преузимања и враћања детета. Тужени је на ово указивао и у жалби изјављеној против првостепене пресуде, те се о тим наводима изјаснио другостепени суд, оцењујући их неоснованим из разлога које у свему прихвата и Врховни касациони суд. Осим тога, мал. тужила има ... година и може сама да одлучи о одржавању личних односа са родитељем са којим не живи, у смислу члана 61. став 4. Породичног закона којим је прописано да дете које је навршило 15. годину живота и које је способно за расуђивање може одлучити о одржавању личних односа са родитељем са којим не живи.

Зато је ревизија туженог делимично одбијена, као неоснована, у односу на одлуку о начину одржавања личних односа мал. тужиле и туженог и у односу на одлуку о противтужбеном захтеву – измени одлуке о самосталном вршењу родитељског права и доприносу за издржавање смањењем износа на који је тужени обавезан претходном пресудом (члан 272. став 2. Породичног закона).

Одредбом члана 160. Породичног закона прописано је да се издржавање одређује према потребама повериоца и могућностима дужника издржавања, при чему се води рачуна о минималној суми издржавања, а потребе повериоца издржавања зависе од његових година, здравља, образовања, имовине, прихода и других околности од значаја за одређивање издржавања, док могућности дужника издржавања зависе од његових прихода, могућности за запослење и стицање зараде, његове имовине, његових личних потреба, обавезе да издржава друга лица и других околности од значаја за одређивање издржавања.

Према одредби члана 164. истог Закона висина досуђеног издржавања може се повећати или смањити, зависно од промене околности на основу којих је донета претходна одлука.

Имајући у виду ову законску одредбу и утврђене чињенице, по оцени Врховног касационог суда, нижестепени судови су превисоко одмерили износ којим тужени треба да доприноси издржавању мал. тужиле у периоду од дана подношења тужбе до дана првостепеног пресуђења. Наиме, у време доношења пресуде Првог основног суда у Београду П2 3339/10 од 01.12.2010. године, којом је тужени обавезан да доприноси издржавању мал. тужиле у износу од 30.000,00 динара, мал. тужила је имала ... година и похађала је ... школу у Тужба у овој

правној ствари поднета је 22.11.2012. године, када је мал. тужила имала ... година и похађала је ... школу, с тим што се са мајком преселила у ... у ..., па су се њене потребе повећале јер је постала старија, а због пресељења у ... и трошкови живота су повећани, због чега су испуњени услови за повећање раније досуђеног издржавања.

Међутим, Врховни касациони суд сматра да до дана пресуђења, имајући у виду потребе мал. тужиле и могућности туженог, он треба да доприноси издржавању мал. тужиле у износу од 60.000,00 динара месечно, а од дана пресуђења па убудуће, с обзиром да мал.тужила полази у средњу школу и њене потребе се увећавају, тужени треба да доприноси издржавању мал. тужиле у износу од 80.000,00 динара месечно. На овај начин, имајући у виду и допринос мајке, мал. тужила ће моћи да задовољи све потребе школовања, додатних часова, исхране, одеће, обуће и џепарца, као и трошкове летовања, онако како их је определила мајка мал. тужиле и утврдили нижестепени судови. Такође, досуђеном висином издржавања мал. тужили ће бити омогућен животни стандард који ужива и тужени, а неће бити угрожена његова егзистенција нити задовољавање потреба још двоје његове мал. деце према којима има обавезу законског издржавања.

Врховни касациони суд је одбио захтев туженог за накнаду трошкова ревизијског поступка, без обзира што је он делимично успео у том поступку, примењујући принцип правичности, у смислу члана 207. Породичног закона.

Из наведених разлога одлучено је као у изреци пресуде, на основу члана 414. став 1. и члана 416. став 1. Закона о парничном поступку.

**Председник већа-судија
Биљана Драгојевић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић